

Narodni list

Pučki list za politiku i pouku.

„Narod bez narodnosti jest telo bez kosti!“

Br. 23.

Volosko-Opatija u sriedu 5. lipnja 1902.

God. III.

Laži zastupnika Bartoli.

Mi smo već sto puta dokazali da je istarskom Talijanom sve jedno go- vore al pišu istinu ili laž samo kad moru mrzenomu istarskemu Slavincu, bil on Hrvat ale Slovinae, naškodit. Njih ni briga ako će njim se dokazat pred svetom da su lagali, oni računaju na to da će jedan al drugi od oneh ki njihove laži čuju istem verovat. — Osar tutto — pokušajmo sve, je nauka koju je postavil talijanskoj stranke v Istre doktor Bartoli. I on sam se po toj nauke ravna.

Evo dokaza. Na 22. ov. mj. je Bartoli držal va bečkem parlamente jedan govor proti ministarstvu pravde i svim sudbenim oblastima v Istre. — Bartoli se tuži, da se Talijanom od strani sudbenih oblasti v Istre čini krivo. Kako je to velika laž zna svaki, ki samo malo pobliže pozna žalostne pri- like našega sudstva v Istre. Talijani premda nimaju ni sposobnosti ni po- trebitoga poznavanja jezika ipak imaju sva najviše mesta u sudbenih služba i sve ča Talijani hoće to se na sudovih v Istre događa. Bartoli dakle laže ako se tuži, da se na sudovih v Istre čini Talijanom krivo.

Nadalje tuži se Bartoli, da na sudeh v Istre se ne rabi samo i iz- ključivo talijanski jezik nego i hrvatski i slovinski pak zahteva od governa niš manje nego da učini zakon da ima se na sudeh v Istre rabit samo tali- janski jezik. Ako ovo ni trubastarija onda va istinu neznamo ča je bedasto. V Istre živu 2 dela Hrvati i Slovinci a samo jedan del Talijani; sve oblasti dakle i sudbene jezu za puk a ne puk za oblasti; po državnom i temeljnom zakonu imaju v Austrije svi narodi i svi jeziki jednako pravo služit se pred svemi oblastu svojem jezikom i usa sve to je Bartoli tako držovit da zahteva od governa da učini zakon, da ima po sudeh v Istre vredit samo talijanski jezik. Znate za? Talijanski su advo- kati tvrde glave, koje se teško navade druge jezike pak ne znaju nego tali- janski.

Bartoli bi htel da se na sude go- vori samo talijanski da se tako onemo- gući puku razumet se sudom pak da bude prisiljen za svaku i najmanju stvar pov talijanskem advokatom da mu kožu oderu. — To su ti prijatelji puka keh Krstić va svojoj mačjoj brani. Bartoli laže kada govori, da se v Istre predpostavljaju hrvatski ale slovinski sudci talijanskem. Ponašajprije našeh je sudac v Istre jako malo; onda sva viša mesta na sudeh su Talijanom u ru- kah i onde kada su nameršeni neki naši sudci ovi se ponašaju tako da iz straha za svoju službu na svaki moguć način gledaju ugodit Talijanom makar kada god učinili krivo Hrvatom. Ako bi trebalo naveli bimo sto i sto dokazi Bartoli se jadi da naši advokati rabe na sude jezik puka. Ma bravo Bar- tolo! Samo za lepi trubac od Talijani će svi Slovince v Istre govorit na sudeh talijanski! Dosti se puti na istar- skih sudeh krivo sudi samo za to ča

se na sude ne govori jezika od onega kemu se sudi.

Pomislite samo kako se more su- dit jednega čoveka ako se ne razume jezika va kojem se brani! I još ima Bartoli kuraja zahtevati da bude na istarskih sudeh samo i jedino talijanski uredovni jezik! Se zna njega je malo briga ako će tiasće od njih bit neđužno odsuđeno na smrt za to ča sudci ne razumeju jezika od puka, samo da v Italije drže Istru za čisto talijansku zemlju. Za tem gredu Bartoli, Benatti i svi talijanski kapurioni v Istre. Mi pak ne ćemo nikada na to privolet, da se na sudeh govori piše i raspravlja samo va talijanskem jezike. Aš tu capio šior Bartolo brontolon?

Mi Hrvati i Slovenci smo v Istre va većine i mi plaćamo Cesaru davak va krve i va novcu, pak buduć nam zakon to pravo daje hoćemo da se kod svih oblasti služimo svojem jezika, a oblasti dužne su da naš jezik poštuju. Kemu ni to pravo neka ga vrag nosi v Italiju.

Ta bel tipo od Bartoli - a tuži se da neki istarski sudci postupaju stra- nački, partično, na korist hrvatske ili slovenske narodnosti. O grde li ironije! Nikada od kada postoje sudi v Istre nismo čuli ni doživeli, da bi jedan ili drugi sud v Istre stranački postupal na korist jednega Hrvata ili Slovenca. Naprotiv svaki se Hrvat i Slovenac v Istre boji tužit na kriminal jednega Talijana radi jedne ili druge stvari, jerbo zna da neće niš opravit. Ne ve- rujete? Pitajte Krstića kako mu je pasala ona komedija z gospum Res- man ale ona s Pepum iz Turak, ale ona radi krive prisege. Joh ti ga pak našemu čoveku, ki pride pred jedan ale drugi kriminalski sud v Istre i va Trstu. Imamo dosti dokaza od tribunala v Rovinju. Zač je siromašni Vilenik pred par let moral poč nekoliko me- seci va pržun? Zač su bili va pržune oni siromašni mladići iz Pula, ki su od talijanskih fakini leta 1897. prigodom izbora za potu kuriju, bili napadani? Kad bi se htelo pisat napisalo bi se ne jedan nego 50 brojeva „Narodnoga lista“ o krivicah, koje se v Istre čine siromašnemu hrvatskemu ili slovenskemu narodu. I još ima Bartoli obraza, go- vorit u bečkom parlamentu da v Istre postupaju sudi stranački na korist Hr- vata i Slovenca. Pfu! takovoj bezo- braznosti. A Krstić? On hvati Bartolia i uzdiže ga do devetoga neba, da se brine za istarski puk. Lepa briga kad gleda da se istarskega kmeta zgjavai i za- tare do kraja, da mu se zame i pra- vica služit se pred oblastu svojim jezikom pak da more za svaku i najmanju stvar obračat se do talijanskih poji- deći, da mu požuru i ono malo goto- veh beći ča ih ima. Se zna Krstiću su Bartoli i Benatti Bog zaš mu oni skrbu za mesečnu plaću od 100 fforini. Naš puk v Istre neka čuje i neka zna je- dan put za vavek da nima veđega ne- prijatelja na svetu nego su mu tali- janska gospoda.

Dopisi.

Iz Klana. Mili mi se kad čitam kakov dopis iz Klana, osobito kad se u istomu ističu vrline i kreposti naših ljudi, nu ja Vas umoljavam da tiskate u cenjeni „Narodni list“ i sledeće, što je žali Bože žalostno za naš narod.

Došao mi u ruke nekakov dopis, pisan u svemožnom nemačkom jeziku, koga sam radi toga poštom primio, jer na omotu bio pisan naslov hrvatski, a to od c. k. glavnog povernog ureda u Voloskom, za kojega sam morao hoditi od Irada do Pilata da mi ga rastumači, pitam: zar zbilja moramo učiti nemački, a da se slava gospoda ne muče sa hrvatskim jezikom od kojega i živu.

Sjećam se, da je bio već dopis iz Klana da se u Klanu pošilje c. k. državne šumake činovnike, da se nauče hrvatski, kao da je ovdje sveučilište za jezike, i zbilja nas utvrđuje u tom mienju i današnje stanje c. k. erarskih šumskih činovnika ovdje i to radi toga što g. upravitelj neznae. ili neće da znae hrvatski, kao što niti ostali podčinjeni šumari, koji pak zbilja neznađu.

Gospodin upravitelj, rođen u Splitu u Dalmaciji (Oj Dalmacijo, Dalmacijo kakove nam momke šalješ u tužnu Istru) komu ime kaže da je slovenskog porietla, i komu majka znae veoma dobro hrvatski, kako smo se to osvedočili prošloga tjedna prigod- dom nekakove komedije u njegovoj obitelji, koja komedija ništa ne služi na čast uredu u kome g. upravitelj služi. Jeli istina gosp. upravitelju?

Vi ste zahtevali od občine između raznih stvari, da bude mir u selu, a otkuda su došli najveći nemiri i izgredi u Klanu, odgovorite gospodine tko je krivac Šmitovih nemira?

Vi gospodine velite da bi občina Klana mogla učiniti sa svojim šumami čudesa, istina, to i čini, ali ne može da pokrije sa svojim prihod, a na Vasu želju, za polep- šanje vidika vašoj gospodji susjedne kuće, do sada slanom pokrite, sa crepom (šle- cima) jer to upravi občine nije moguće. Pomozite vi gospodine ako vam je moguće, na čemu biti ćemo vam veoma zahvalni. Nu da, vi ćete pomoći kao što ste obećao za Schrankovici, jeli gospodine?

Nu da zaključim, kao što spomenuh, veoma je čudnovato od Visokog poljedel- skog Ministarstva, da šilje ovamo činovnike koji ne mogu uredovati našim jezikom, od- nosno koji se istoga zame, jer tim se lahko dogodi da se učini neukomu čoveku, koji n. p. plati 3 K 27 h, u nemačkom jeziku uredovnu potvrdu samo na 27 h kad naš čovjek nezna što mu je ondje pisano, briga ti je njega samo da ima dopust.

Bude li mi moguće, javiti ću se po- novno, a za sada umoljavam gg. hrvatske zastupnike carevinskog vieća, i sav Hrvat- ski narod, da si i ova zablješ kao švabeki dar Hrvatskomu narodu, a željom da se za- preče slučajevi gdje gospoda novcem plaćaju čuške i batine siromašnim Kastavskim uglja- rom, ale Lučić iz Kosi.

Iz Rovinskoga sela. Pišu nam od tamo pod 25. maja o. g. Vam dam znati da ovde u našem selu je sve gotovo z ovom našom reprezentantom kako i Krstićevi posli. Nije dosti da imamo plaćati 120 po sto adicij- nali za ovi naš novi cimitar na Koloni nego naši Kalabrezi bi hoteli dragamo učiniti ci-

mitar, da bi nam još bolje breme naprtil na pleća.

Naš obermačak Mate grede po našem selu, kao jedan alipi miš z onemi dugemi kveli ma valje mislim da ona njegova duga krela ča ga ponest nebu pod oblaka. Ča barba Mate kada ste bija na šeduti u Kan- fanaru niste moga bolje slušati na misto ča ste zaspali. Ne mojte barba Mate spati ako čete ča godar bolje smati. Mlo mi vas je ali plakati mi se nedade. Znam, da vas peču oni sto fforini ča čete ih morati dati Mati Strumaru za to vi grete delati krize po selu da čete zvrnuti cimiter. Bum! Vi- diče kako vas Hrvati pameti vade! Znam da vas je strah hoditi pod Karanatak po škuremu, da vas nebi ča zgrabilo! Bi ga vraniti da se ne bi našlo žuna nedra; pak mački se rado plaše.

Isto Vam dam znati gospodin urednik da ja ovih dana došal u naše selo neki fratar od Verone i od fratra je postal zvonar. Kada nesi popu kadilnica prospe eganj po criki i doneše popu praznu kadilnicu preu ognja i pop meče tamjan u nju a kadilnica neće da radi. Za štrambo delo trebalo je činit pri jednega iz Italije kako da ni va Istre dosti vrednih domaćeh ljudi ki bi bili sposobniji za zvonara nego je ta krivi fratar. Kad se bude ta fratar malo kod nas najil hteti ča da svim i svakomu zapoveda. Trebalo bi pokazat mu valje zuba. Primite moj bratski pozdrav!

Krstić va pržune.

Ubijeno dete va mačjoj kuće u Matuljih.

Utorak zapadne prišal je z Matulji na Voloski sud telegram, da je Krstićeva de- vica svoje novorođeno dete umorila i neka pride komisijom od suda na Matulji. Valje za tim je sudac dr. Lučić z duhtori Graeße i Fabianićem te jednim pisarom i žandarom došal na Matulji va Ambrozinkin kuću, da se pronadje trag zločinstva i krivcem. Komisija je ostala va Krstićevem stanu od 5 ur zapadne do arede 4 ure jutro. Ča je ta komisija otkrila va onoj nesrećnoj kuće to je uprav strašno i gromomno. Čoveku se vlasi dižu vajer kada na to pomisli. Dete koje je Krstićeva devica četrtak na 29. maja porodila našli su zrezano na knjičici va kondote. Glava otroku bila je zrezana na tri kusi.

Koliko se je moglo ustanovit od poje- dinih kusi otroka, isti je prišal na svet živ, zdrav i čitovat tako da bi bil mogal živeti. Sudac dr. Lučić ispalil je devica i Krstića i nakon njihovega prelušanja odredil da budn oba zaprti. Sud je takodjer šekvestral jedan veli kuhinjski nož z kem je bil otrok rasječen. Krstić i devica bili su aredu jutro po žandarih pripeljani na Volosko va prišun.

To je sve ča smo mi mogli donat o tom strahovitom događaju, ki je meš naše ljude hitil veliki strah i tresp kako i silnu sablazna a i zgrašanje nad mukama onega neđužnoga otročića, ki ipak ni nišemu kriv. I va istinu nam se v rukah pero tress, kad pomisljamo na onaj bolni junk, na onaj zadrž- ni glas, ča ga je ono brizno dete moralo odat od sebe, kada je po mladem njegovem mesu renal on strašni nož. A kakovi srhi prolaze čoveka, kada pomislija kako su grešne ruke zimalo kus po kus onega bris- nega i nevoljnega tela i hitalo ga va mesto

va to se hita samo najveće blato? A opet ona strašna noć, kada su se ti tužni bukurni lovili va blatnoj i crnoj jame punoj smrada?

To su veliki grehi, ki vapiju — Bogu osveta! To su grozote, proti kim se dižu i areci i duša i stumili i sve ča je va nas ljudeh ljudskega. To je paklensko umorstvo, od kojega se i divi ljudi čuvaju, jer i oni, kako takodjer i blago, svoje mlade čuvaju, goje i hrane.

To su strahote puli nas nikada ne čuvene i ne vidjene. I mi pitamo, ča smo mi Bogu skrivili da pušća, da se va našeh krajev, va keh se je prvo tako lepo poštoval i vršil zakon božji i ljudski njeđanput ugnježilo toliko zlo. Ča će pomislit tuji svet od nas? Neke krv onega deteta pade na oneh ki su slu krivi, kako i na one ki su buđi kako podpirali one grešne ruke ke su izvele to prokletio delo.

To govorimo mi prepuštajući pravice, da ona obračuna koliko s Kristićem toliko i s njegovom devicom, ki su kako smo prvo spomenuli oba zaprti va pržune va Voloskem.

Izlet u Malinsku-Dubašnicu.

Krv. pjev. i tamb. društvo „Zorov“ predvodi u nedjelju dne 8. ov. mjes. sa parobrodom „Abbazia“ izlet u Malinsku-Dubašnicu na otoku Meku.

Giena vožnje po osobi 2 K.

Čalazak iz Voloskoga u 1 i pol a iz Opatije u 2 sata po podne.

Boravak u mjestu, gdje će društvo tamburati i odpjevati nekoliko bitvanih komada i pjesama, trajati će 4-5 sata.

Čdbor će se pobrinuti za što ugodniji i ljepši boravak izletnika, pa se opravdano nada, da će na izlet pohrliti staro i mlado.

Čdbor.

NB. Razumjeva se izlet će biti, ako bude lepo vrijeme.

Domaće vijesti.

Glavna skupština družbe sv. Cirila i Metoda za Istru. U četvrtak dne 12. o. m. održavat će se u Opatiji redovita godišnja skupština družbe sv. Cirila i Metoda za Istru. Kako svake godine tako će se i ov put nastojat, da se taj dan koliko lepše proslavi. Tako će se na 10 ur i pol u jutro najprvo odslužit va crekve sv. Jakova u Opatije svečana sv. maša. Zatim će točno o podne bit banket u „Grand Hotelu“ a za banketom na 3 ure za polne bit će u „Zori“ skupština sa sljedećim dnevnim redom:

1) Pozdrav predsjednika, 2) Čitanje zapisnika posljednje skupštine, 3) Izvješće tajnika, 4) Izvješće blagajnika, 5) Izvješće nadzornoga odbora i 6) Možebitni predlozi.

Moremo reć, da je naša družba sv. Cirila i Metoda za Istru jedino društvo, va kem su se našli skupljeni i sjedinjeni svi Hrvati koliko ih gdje god ima. Nima društva ko bi bilo jače prođro va narod nego li je ta naša družba.

Prosti seljak, ki nima kadagod ni za palentu, odkinut će od svojih ust i dat će našoj družbi. Hrvat va Amerike skupit će dolar ale dva i pun veselja poslat će ga našoj družbi. Kod svake žalosti, kod svakega sastanka, kod svakega veselja — prva misal od svih zapade našu družbu. Da je temu tako dosta je pogledat naše svagdašnje novine. A odkuda to? Od tuda, ča svi ljudi našega jezika dobro znaju, da Talijan, naš kruti neprijatelj, ne gleda ne drugo, nego kako bi nas zatri, da nas onputa more laglje prodat gladnoj

Italije. A naši ljudi tega note. Oni će da se naš puk va Istre brani proti takovem neprijatelju, a branit će se samo onda, ako bude prosvjetlen, ako bude učen. A ki će da postane učen i prosvjetlen njemu treba škole, a jer naše oblasti s krivnjom Talijana ne daju našemu puku škola to je dužnost svih onih, ki moru, da učine sve moguće, kako bi naš narod va Istre prišal do školi. Tu svrhu ima naša plemenita družba sv. Cirila i Metoda za Istru. Iz raznih izvješća članova Ravnateljstva moći će svaki videt koliko je već do sada naša družba učinila dobra našemu puku va Istre. Za to i želimo i preporučamo svim i svakomu da onega dneva ne fali ni jedan prit na tu skupštinu, ka će svetu pokazat kako se upravlja i ča se dela z darovi, keh naša družba dobiva od naroda.

U večer toga dana bit će zabava u dvoranah „Zora“ a priredit će ju naše vredno i dično društvo „Lovor“. Program je obilan i lep. Pjevat će se tamburat i predstavljat. Nema sumnje da će i to bit jedna od onih lepih zabava, s kakovemi nas vredni naš „Lovor“ rado i često iznenadjuje. Mi gojimo čvrstu nadu, da će na tu zabavu pohrlit sve što je naše u Opatiji, Volosku i okolici, toliko više, ča vas čisti prihod zabave pripada našoj družbi. Do viđova dakle u četvrtak! Napred za našu družbu sv. Cirila i Metoda za Istru!

Svečana sv. maša na dan skupšćine družbe sv. Cirila i Metoda za Istru bit će, kako gori javljamo, u četvrtak dne 12. o. m. Molimo prijatelje naše svete stvari, da pohrle u što većem broju na taj dan u našu crkvicu, da se svi ukupno pomolimo Bogu da dađe svu sreću i svoj sveti blagoslov velikomu djelu, ko si je preuzela naša družba u našem narodu. Preporučamo osobito našim veleridnim gospođjama i gospođjicama da i tu tako svuda i svagdje prednjače svojim lepim primjerom.

Banket. Točno u 12 sati u četvrtak bit će u Grand Hotelu skupni obed. Čvrsto se nadamo, da će i taj banket biti mnogobrojno posjećen, jer se već do sada najavilo lepi broj učestnika. Tko želi učestvovati skupnomu objedu neka se prijavi najdalje do sriede dne 11. o. m. kod gosp. Viktora Cara-Emina u Opatiji. Ujedno neka svakome naznači i broj osoba, koji će s njime doći. Svaki couvert stojaťi će 4 krune — razumije se bez pida.

Zabava u „Zori“ obdržavat će se pri pokrilitim stolovima va prednoj dvorani „Zora“. Moremo već sada reć, da će se g. Juneš, vlasnik kavane, pobrinut, da budu gospoda zadovoljni koliko s hranom toliko i s pićem, tako da će svako naći u njega dobru i slastnu večeru.

Imenovanje. Gospodin Franjo Prettner činovnik ovjješnje pošte imenovan je pošte mestrom u Mojestrani u gornjoj Kranjskoj. Gospodin Prettner bio je kroz osam godina na ovoj pošti i slovio kako uzoran i dobar činovnik.

Koliko nam je sa naše strane žao odlazka g. Prettnera toliko je veselimo njegovu promaknuću i tomu što će njegova domovina dobiti u njemu novu silu. Čestitamo mu od srca! Neka ga Bog i sreća prati!

Svečano konstituiranje novoizabranog občinskog zastupstva u Voloskom. Kako smo u broju od 22. maja t. g. javili obdržavala se u četvrtak dne 22. maja konstituirajuća sjednica novoizabranog občinskog zastupstva u Voloskom. Prisutni su bili svi zastupnici a od strane vlade poglaviti g. dr. Alfred Mannusi pl. Montesele. Gosp. Viktor Tomičić kao najstariji zastupnik preuzeo je predsjedništvo sjednice, pozdravio prisutne i zastupnika vlade te pozvao novoizabrano zastupstvo da iz svoje sredine izabere načelnika. Na predlog g. dra Ivana Počić izabralo se ustmeno i jednoglasno velezaslužnog g. dra Andriju Stangera občinskim načelnikom. Burni živio-klici pozdravili su taj izbor.

Novoizabrani načelnik preuzeo je za tim predsjedničku stolicu te odredio, ča se izvrši ponajprje izbor občinskog odbora, koji je ispano kako javismo u broju od 22. t. g. Nakon obavljeno izbora občinskog odbora položili su g. načelnik i gg. občinski savjetnici u ruke poglavitog g. kotarskog glavaru svečano obećanje a pucaje iz mižara navjestilo je puku da je izabran novi načelnik. — Odmah zatim zamolio rieš poglaviti gospodin kapetan Mannusi i progovori vrio lepi govor ponajprje hrvatski onda njemački da ga uzmognu razumiti i ona četiri njemačka zastupnika. Gospodin kapetan rekao je po prilici ov:

„Gospodo moja! Prvi put je danas, da ja mogu kao poglavar ovoga kotara prisustvovati sjednici zastupstva občine Volosko. Drago mi je, da je ova sjednica i prva novoizabranih zastupnika, koji su danas izabrali svoga načelnika i savjetnike občine. Čestitajući — srdačno pozdravljam odbor, — čestitajući pozdravljam osobito gospodina načelnika, koji već mnogo godina vodi občinsku upravu s izvrstnim uspjehom te žrtvuje svoje sile na korist svoje domovine.

Gospodo moja! U kratkom roku je ova občina iz malenog trga iz nepoznatog ribarskog sela postala velikim lječilištem, o kojem se je razširio glas ne samo u cijeloj našoj monarhiji, već i izvan granica iste, daleko po inozemstvu. Ako na tom imamo zahvaliti se najviše naravskoj lepoti i ugodnom položaju naše krasne i mile Opatije ipak ne mogu da ne istaknem zasluge domaćeg občinskog zastupstva, koje u dobrom spoznanju potreboća uvijek je branilo napredak, tražilo sioga, radilo na razvitak i procvat občine i lječilišta. U istinu mnogo se je već do sada učinilo. Ali velike još su zadatke, koje imade riešiti osobito ovo zastupstvo i težak ga posao čeká.

Nadam se, da, sjeguram sam, da će zastupstvo, da će občinski odbor shvatiti potpunoma svoju zadaću, raditi svimi svojim silami na obću korist, da će predviđajnim okom stvarati svoje odluke.

Iz punog srca želim Vam uspjeh, želim da i va svršetku djelovanja ovoga zastupstva svaki pojedini će moći sebi posvjedočiti: Mnogo sam radio, mnogo sam koristio učinio sam svoju dužnost, kao dobar i pravedan otačbenik.“

Ovaj srdačni govor gospodina kotarskog glavaru bio je od svih zastupnika i od publike prisutne na galeriji pozdravljen živim odobravanjem.

Kad se bijaše odobravanje stišalo progovorio je novoizabrani gospodin načelnik uz sveobuhvatnu pažnju sljedeći zanimivi govor:

Veleštovana gospodo! Već ovo po treći put od godine 1895. zapala me čast da izkazujete mi osobito vaše povjereće postavljate me na ovu častnu stolicu da predstavljam ovu našu občinu i da vodim upravu njezinog imetka.

Ja sam Vam gospodo zahvalan za izkazanu mi čast koju ovo stupajuć na ovo mjesto primam te Vam obećajem da ću i u buduće nastojati da učinim svoju dužnost da se odužim Vašem povjerenju. Žao mi je to otvoreno priznajem da se ne mogu radi raznih drugih dužnosti na koje sam vezan, posvetiti cijeli ovoj časti jer sam osvjedočen da bi na mojem mjestu morao stajati čovjek, koji se ne bi imao baviti drugim doli občinskim poslovima, ali kad nije drugčije moguće ja Vam obećajem ponovno da ću i ovako nečiniti sve što mi bude moguće da se odužim izkazanom mi povjerenju.

Čuli ste gospodo iz ustiju gospodina zastupnika Visoke vlade da nas čeká teška zadaća a ja to ponavljam jer su teška pitanja i od velike važnosti za napredak i razvitak ove naše občine i našeg lječilišta koje imamo mi u ovo tri godine zakonitog obstanka ovog zastupstva riešiti. Teška su to pitanja koja će duboko zasieći u naša financijska sredstva, ali koja će biti od trajne važnosti i koristit za ovu našu občinu tako da ako nam Bog dađe da ih sretno riešimo, možemo sigurno računati na zahvalnost naših potomaka kojim ćemo pristojan obstanak osjegurati.

Prva zadaća koju imamo riešiti jest pitanje kanalizacije koje se već nikako ne

dađe odnašati jer o njemu ovisi cijela budućnost našega lječilišta. Ja se dakle nadam pouzdanu da će svaki od Vas uložiti sve svoje sile i svu svoju dobru volju da se to pitanje, ako i žrtvami ipak povoljno rieši.

Drugo pitanje od velike potrebe i važnosti jest gradnja takozvana paralelne ceste koja će tako rekuc razširiti teritorij naše občine jer će otvoriti novih gradista i podići tako u velike vrijednosti zemljišta i novčanu snagu lječilištu.

Novo groblje za Opatiju se već gradi i naša će biti briga da u nastojanju oko toga pitanja neprestanemo dok ne bude groblje svršeno.

Naša občina treba silno i gradnju bolnice i tako zvanog lazareta te ćemo i mi nastojati da svimi silami i u tom pitanju pokazemo da abhvaćamo položaj i zahtjeve koji se danas postavljaju na nas.

Naša briga mora biti i to da konačno uredimo i ustanovimo novi gradjevni red za naše lječilište, da mu dađemo, kako se kaže zadaju ruku, jer bez toga ne ćemo moći onako napredovati kako moramo ako hoćemo da postignemo onaj glas na koji lječilište Opatija ima pravo i dužnost kano prvo lječilište naše monarhije na jadranskom moru.

Imamo i drugih manjih ali ipak važnih pitanja za riešiti koje ovdje nećemo spominjati ali koja će nam se sjegurano redom namicati i ja se nadam da ćemo mi to sve artno riešiti a jamstvo za to mi je jednoglasni izbor kojim smo u ovo vieće birani bili, a i to da ovdje uz Hrvate i Slovence vidimo naše drugove njemačkog jezika i narodnosti koji su voljni s nami skupa raditi kano pravi Volešćaci i Opatijci za dobrobit ove naše lepe občine.

(Govori njemački). A Vas štovana gospodo, koji njemački govorite i hrvatski ne razumiete ili ne razumiete dobro, čast mi je sa ovog mjesta najsrdačnije pozdraviti i zahvaliti Vam na izkazanom mi povjerenju. Vi ste gospodo zajedno s nami i sa istim glastovni u ovo zastupstvo birani bili i ja sam čvrsto osvjedočen da ste i Vi napunjeni istom ljubavlju kako i mi koji smo ovdje rođeni za ovaj lepi komad obale morske i da ćete u istinu marom nastojati s nami skupa raditi da isti onaj svjetaki glas za kojim ide nesamo postigne nego i za sva buduća vremena osjegurá.

(Govori hrvatski). Veseli me gospodo jošta što mogu istaknuti da u svrhu riešenja novih zadaća imamo uz bok i častnu Komisiju Kure koja pod vodstvom vrloga njezinoga predsjednika veleučenoga gospodina prof. dr. Glaxa (sveobće odobravanje) lepo i uspješno radi i s kojim je občinska oblast u dobrih i prijateljskih odnosajih, te je izgleda i nađe da ćemo toliko prije i ugodnije riešiti pitanja koja se našega lječilišta tiču.

Nego štovana gospodo ako i jesmo ovo u dobrom društvu ako i imamo svi najbolju volju za rad, ne bi mogli pravo napredovati ni uspješno raditi kad nam ne bi i Visoka vlada pružila svoju pomoćnicu ruku, a da će ons to nečiniti imamo već dokaza o zanimanju vladinih krugova u Trstu za riešenje pitanja kanalizacije, te ja ovo već unapred zahvaljujem ovdje prisutnom poglavitomu gospodinu kotarskomu kapetanu plemenitomu Dru. Mannusi za obećanu nam pomoć i susretljivost od strane visoke vlade. Da će to biti i da se možemo dobru nadati i od strane visoke c. k. vlade možemo biti sigurni jer na čelu političke oblasti ovoga kotara vidimo evo hvala Bogu čovjeka, kojega imam čast danas ovdje prvi put kano takova pozdraviti i Vam predstaviti i kojega već odavna poznamo kano radina i pravedna i koji nas sve pozna (burno, dugotrajno sveobće odobravanje) te kojega možemo smatrati pravim ovdječnjim našim suobčinarom koji je do sada činom pokazao da mu na srcu leži napredak ovog našeg lječilišta i koji nije neprijatelj našega hrvatskoga jezika i narodnosti. (Opetovno pjeskanje.)

Dođim dakle ponovno preporučam svim Vam gospodo moja mar za rad na korist ove naše lepe občine preporučam Vam također da nastojite, držec se one: tuđe poštuju svoje ljubi i gojiti narodno čuvstvo i

Ljubav do naše narodnosti i ljepog nam jezika hrvatskoga jer ako budemo ljubili svoju narodnost i svoj mill jezik raditi ćemo ustrajno i za obće dobro ove naše obćine i naroda.

Svrta ovaj ova moje riječi, gospodo valja da se sjetimo na početak našeg rada uviđenoga našega Vladara koji nam je dao prigodu da se ovako možemo sastati i brinuti za dobro obćine te Vas za to pozivajem da samnom skupna uskliknete trokratni živio Njegovom Velićanstvu našem Premislivostima Cesaru i Kralju Franu Josipu I. Živio, živio, živio! (Zastupstvo burno kliče).

Ovaj krasan govor gospodina načelnika bijaše šestokrat povladivanjem prekinut a na koncu burno pozdravljen. Poglaviti se gospodin kapetan na to odaljio a zastupstvo i publika ga ponovno burno pozdravila. Pošto bijaše tako zadaća ove obćinske sjednice dovršena gospodin načelnik je istu dignuo.

Krstić je i opet obrnuo farbu. Uzmite jedan kus kristala, postavite ga na takovo mesto, kade do njega dopire trak našega sunca i videt ćete na zide puno lepeh kulori. Videt ćete ljubićasti kulor, modri, modrićasti, zeleni, žuti, narandasti i crljeni. — Krstić je već sve te farbe prošal jedan put. Sad je već po drugi put na crljenoj farbi on je sada i opet socialista. Rekli smo opet zaš je on već bil jedan put socialista i to pred jedno 4 leta, a ne pred 7 let kako to lažno piše zadnja smrdejuha. Pred 7 let je Krstić bil veliki Hrvat, on je još pred šest let bil veliki Hrvat — dalmatinski Hrvat, kako se je podpisival a svojoj krave, a postal je socialista komad leta 1898. kada su mu ono i Hrvati i Talijani dali s a k u m p a k i, on ne značaj na kega bi se sveca obratili skočil je mej socialiste misleć, da će mu se puli njih odpret zlatna kalifornija. Nego prevrati se je, a kako se je brizan prevrali vratil se je opet Talijanom i ponudil njim se je i opet za Bedintara. Sad je opet nagnul k socialistom nego dokle on s jednom rukom drži socialistički crljeni garofulid, dotle ne pušća druge od Campitelovoga takujinija.

Segav je on, ali ni drugi nisu bedašti da ne bi tege videli.

Da je temu tako svedoči nam pismo, kô nam je ovi dni poslal juš prijatelj "Proletarac." On piše:

Veleštovani g. uredniče!

Krstić je daklem opet promenił farbu. Zibril je crljen, a moral ju je zibrat još i prvo i namazat s njom obraz da se vidi, da se on još nekoćko sramuje pred svetom radi svoga delovanja. Nego ostavimo to na stran, predjimo brzo, brzo da ne puknemo od smeha preko onega mesta kade se on, jedan/Salo spravnjuje s jednim Toma Morom, s jednim Marksom i crepi la modestia! čak i s jednim Lavom Nikolajevićem Tolstojom. Mi ćemo preći preko svih onih četirili kolona, ča ih Krstić posveduje meni — Proletarac i to za to, jer ča se tiče onih njegovih šupih misli, ke se nabode va onih dveh člankeh vi ste ih g. uredniče pobili va zadnjem "Nar. lista", dočim ča se tiče moje osobe, ne smatram za vredno, da ju idem branit od napadaja jednega Krstića. Ja ču se samo malo pozabavit o potrebi socialistične stranke va oveh krajev.

Socializam je kako nekta biljka, ka neće i ne more da uspeva na svakom tlu. A ako je kade ko tlo, ko bi bilo dobro za procvat socializma, ovo naše nije ni najmanje. Socializam cvate samo u takovih mesteh, va keš se je industrija (fabrike, miniere i dr.) tako jako razširila i razgranila, da se s njom bavi tisude i tisude ljudi ki ne živu od drugega nego samo od žrnade, ku dobivaju za svoje delo. Tako je u Franczkoj, Nemačkoj, Belgiji itd. Va onih krajev sećfabrike nahode većinom va gradeh ili pak okole njih. A mi znamo, da je gradski život drag. Kvartieri kako za blago, hrana na pežu zlata — siromah radnik ne more ni život ni mret. A kako je va grade drugačiji život lep i zabavan i siromašni radnik, ki sve to gleda, bi otel neš takovega imet za se i za svoju familiju a ne more, zaš ni od kuća.

Od tada i nesadovoljstvo radnika, od tada njegovi jako puno puti pravetni zahveji, od tada i štrajki aliti šoperi.

Ali od svega tege ovde ni sene. Jedino zlo puli nas je to, da tu ima dosta i previše stranjskeh delavci a za naš bi puk onda bilo puno bolje, kada ih ne bi bilo zaš je jako nepravdno da naši domaći ljudi moraju bešat v Ameriku za korom kruha, dočim se ovuda na našoj zemlje tusto i tove firešti — najveć Talijani. (Toga Krstić ne ču da spominje, zaš ga je strah od Talijani ki ga plaćaju. Op. slagara). A ča je pak najbezobraznije od teh privandraneh Talijani je to, ča bi oni oteli ovde učinit jednu socialističku stranku i tim onemogućit našim delavcem po Kastavščine i drugada, da pridu do krajevaca.

I to čemo dokazat. Da se puli nas ugnjezdi kakova socialistička stranka, nema sumnje, da bi više puta prišlo v Opatije i po okolice do velenh nemiri, kako to dolazi svuda, gde ima kakova socialistična stranka i nema sumnje, da bi u Opatiji i u okolici svako leto prihajalo sve to manje stranac, dokle ih ne bi najzda i posvema nestalo. A pošto mi nimamo nikakoveh fabrike ni miniere, pošto puli nas nima ni seni kakove industrije, naši ljudi bi ostali prez dela, čim bi se prestale v Opatije gradit kuće i čim se ne bi više proizvodjalo ono, ča je potrebno za uzdržavanje strannaca, va oveh našeh krajev. Pa ki nam jamči, da ne bi mej temi talijanskimi socialisti bil i još kakov Luccheni ale pak kakov Bresci?

Za to ča sa socialisti, ovde nisu potrebiti. Kamo čete lepšega življenja nego ga imaju na primer naši radnici Kastavci! Ima svoju kućicu, ima svoj gruntić, a puli tege je ale klesar, ale bačvar, ale zidar. Kada treba delat na grunte, čela na grunte kada mu treba ki krajcar gre iskat delo i kako ima zlatne ruke — on ga valje i dobjie. Pak takov čovjek čete da postane socialist? Na Kastavščine more postat socialist samo kakov bon da niente, samo kakov vagabund ale kakov niškorišti, kemu moraju bati knpovat čak i mudandi i storanji.

Ne ovde ni treba nikakoveh nemiri zaš sva sreća i sve dobro oveh kraji odvini od mira, od pravega mira. A ako čemo već da se kada god stepimo proti kemu, tamo imamo Talijane, ki nam zatiraju narod i domovinu.

Opatija, 2. 6. 1902.

Proletarac.

Novo uredovne ure na sudu v Voloskom. Na 1. o. m. bil je kod našega suda ureden novi red. Od 1. junija naprvo bit će uredovne ure na sudu v Voloskom u delavne dane od 8 prije podne do 3 po podne. a u blagdane od 9 do 12 o podne. U nedelje neće se uredovat izim u jako silnim stvarima.

C. k. pošanski ured v Voloskom javlja da ču od 1. junija dalje bit uredovni sati od 8 do 12 pr. p. i od 3 do 6 po podne. Po nedeljah bit će uredovne ure od 8 do 11 pr. p. Po nedeljah za podne od 3—4 primaju se samo jednostavni listi i telegrami.

Novi plovišni red Ungaro-Croato. Od 1. junija o. l. promenił je ugarsko-hrvatsko parobrodarsko društvo prugu Lovran-Rieka tako da ču od sada naprvo do nove zapovedi svaki dan jutarnji parobrod odlazit iz Plomina na 5 ura jutro tišuć Berseć-Mošćenice-Lovran-Iku-Opatiju-Volosko a vracat ču se iz Lovrana na 10:35, 3:35, 5:35 i 7:35 Ovaj zadnji parobrod ču nedelju i blagdane poč na Reku. Ovom zadnjom prugom između Voloskoga i Lovrana ču naši barkarioli v Opatije i na Voloskom pretirit velu škodu. Čini se kako da se je nekadne ungaro-croata zavećala upropastit naše barkariole. Ki pod drugem jamu kopa...

Nepromenjena ostaje pruga Rieka-Lovran od 10 ura u jutro.

Ungaro-croata svela je i jednu novu prugu Volosko-Lovran. Svaki dan ču jedan vabor odlazit iz Voloskoga u 8^{1/2}, 1^{1/2}, 3^{1/2}, 5^{1/2}, tišuć Opatiju, Iku i Lovran a vracat ču se iz Lovrana na 10:35, 3:35, 5:35 i 7:35 Ovaj zadnji parobrod ču nedelju i blagdane poč na Reku. Ovom zadnjom prugom između Voloskoga i Lovrana ču naši barkarioli v Opatije i na Voloskom pretirit velu škodu. Čini se kako da se je nekadne ungaro-croata zavećala upropastit naše barkariole. Ki pod drugem jamu kopa...

Izvanredna skupština Posujilnice na Voloskom. Kako je na četvrtj strani današnjega broja oglašeno savazna je za subotu 14. o. m. zapodne u kući br. 28 u Voloskom izvanredna skupština Posujilnice. Preporuča se svim zadržarom da u koliko većem broju dođu na tu skupštinu jerbo ču se na njoj zaključiti znamenito pitanje gradnje Narodnog doma u Voloskom.

Processija na Telovo izpala je na Voloskom jako lepa. — Vreme je bilo da ni moglo lepše. — Volosko je već jutro rano osvanulo u svečanom rahu okičeno zastavama i jasenovini granami. Na 7 ur jutro bila je svećana sv. misa a na 8 ur jutro išla je processija iz crkve put prvoga oltara na mostu.

Presveto telo nosio je monsignor Zamlič u pratnji dvih č. o. kapucina. Na processiji bilo su zastupane sve mjestne oblasti. Od strane kapetanata bio je poglaviti g. kapetan Manussi sa skoro svimi činovnici od kapetanata, od strane suda g. pristav Černe sa ostalimi sudci i nekojimi kancelisti od strane obćine načelnik g. dr. A. Stanger sa obćinskim činovnici i nekojimi zastupnici viši upravitelj pošte u Opatiji g. Leban, sa svojimi činovnici, financa i žandarmerija. — Red na processiji bio je malo bolji nego lanjske godine.

Izvešće posljednje obć. sjednice u Voloskom priobit čemo drugi put, pošto nam to danas ne dopušta prostor našega lista.

Izlet u Dubašnicu i Mallnsku što pripravlja naš "Lovor" izgleda da ču bit zabavan, pak se nadamo da ču se naši ljudi lepo i punobrojno odazvati.

Ulovili morskoga pasa. Prošlog čedna ulovili su u Bakarcu morskoga pasa — samicu — va kojeg je bil dvadeset i jedan mladi, ki su bili veliki po prilici pol metra. Buzotako društvo za štednja i zajmovo obdržavalo je dne 15. maja 1902. svoju glavnu skupštinu. Iz izvešća i obrachna društva proizlazi da je u upravnoj godini 1901. bilo prometa K 130.962:48 članova bilo je 31. 12. 1901. 590, čisti dobitak iznašao je k 1311:05.

Novo parobrodarsko društvo. Nekoji rodoljubni trgovci i posjednici iz hrvatskoga Primorja i Like (Senj, Bag, Rieka, Otočac, Brinj, Gospić) pokrenuli su akciju za ustroj jednoga novoga hrvatskog parobrodarskog društva na akcije po 100 K svaka. Obzirom na to što ču u tom društvu biti zainteresirani skoro svi trgovci i posjednici Like i Primorja mora se očekivat, da ču to društvo ako se ustroji sjegurno uspjevati.

Preporučamo našim rodoboljnbom u Liburniji i ostaloj Istri, da uzmu svaki bar po jednu dionicu toga novoga društva. Od tih sto kruna ima se platiti odmah 10 po sto a ostalih 90 K platit ču se ravnateljstvu koje ču izabrati I. gl. skupština.

Podružnica družbe sv. Cirila i Metoda u Brqudnu držati ču dne 8. junija t. g. u 11 sata u jutro u šk. dvorani osnovatelju glavnu skupštinu sa sljedećim dnevnim redom: 1) Otvorni govor, 2) Izbor odbora, 3) Slučajni predlozi.

Isti dan blagoslovit ču se i novogradjenji učiteljski stan, za to ču ču biti u jutro u 9 sati velika sv. misa kod koje ču prvi put pjevati šk. djeca a pratnjom harmonija. a po podne u 3 sata bit ču veselica u korist podružnice sa sljedećim rasporedom 1) O materinikom jeziku, gov. Jos. Svjetličić, 2) Igra za djecu, Kraljević Marko i Štriga Lega, 3) Tombola i 4) Ples.

Od bor. Rižo Nonin pedepsan. Javili smo va broju od 22. maja o. l. kako je Rižo Nonin na Duhovna večer oko 11 uri vrišal pred kapitanatom na Voloskom i vredjal g. kapitana. Radi toga pozvalo je obćinsko glavarstvo Rižota na odgovornost budući da je svojim ponašanjem bunil noćni mir. Obćinska deputacija odsudila je nakon prelaščanja svedoka i Ninota Rožinega na 90 K multi ili 2 dni peršana.

Va istinu ne razumemo kako se je moglo bit tako mlodoravno s jednem Rižotom koji je toliko i toliko puti već po noći kumedića učinil. Bi bilo trebalo stavit ga jedno četiri dni va prižnu da mu se ohladi (malo ona njegova čisto kalabresko-kineška krv.

Zadnje vijesti.

Mir va južnoj Africe.

Već nima nikakove sumnje — mir je sklopljen. Ali kakov mir? Ča znači ta mir? Znači svršetak slobode jednega vrednoga i junačkoga naroda: Dveh burakoh republik Transvala i Oranje nema više. Ingelzi gode, oni se veselo, a imaju i zaš. Pobiedila je nepravda, kruta sila. Mir? Nije to mir — već pravo ubojstvo počinjeno na jednom slobodnem narodu.

Tako tumačimo mi taj mir, a tako ga tumači i starac Kriger, ki je uzdahnuł, čim je začul, da je taj nesređni mir sklopljen: — Moj Bože, je to moguće! — Da vidimo ki su glavni uvjeti tege mira.

1) Buri predavaju sve svoje oružje, kanone i municion Englezom, a Eduarda VII. priznavaju za svojega zakonitega kralja.

2) Svi oni Buri, ki su va stanje od gverci, a ne nahajaju se va Transvale ale Oranje bit će pomilovani sa svemi do sada zasađjenimi Buri i dovedeni u domovinu.

3) Buri, ki su se predali čimet te slobodu osobe i dobit te svoje imanja.

4) Jezik holandezki ču se rabit va školah samo onda, kada budu to roditelji zahtevali, a tako ču se taj isti jezik rabit i na sudih kada bude vela potreba.

5) Oružje ču se moć nosit samo uz dopust obćine.

6) Za sada ču upravljati va Transvale vojnička uprava. Za njom ču nastupit civilna uprava. Pitanje da li ču urođenici imat pravo glasa, riešit ču se kasnije.

7) Ingelzi goveran ču dat 3 milijuni liri šterlini, kako oštetu pojedimim Buram, ki su pretrpeli kakovu škodu za vreme rata.

Neizrecivo je veselje Ingelza radi sklopljenja mira. Svi hvale Kitzenera, da mu je pošlo za rukom učiniti mir. Govori se, da ču dobit na dar jedan milijun krun.

Mi se veselimo miru samo za to, jer smo protivni, da se proliva ljudska krv. Ali s druge strani nam je jako žal, da ni ta mir ispal za Bure onako, kako su oni to i zaslužili. Nego svakako Ingelzka ču morat pazit na ono ča čela, zaš Buri nete tako lahko zaboravit na izgublenu svoju slobodu pak bi joj jedan dan mogli dat teških udarac kakovoh sa njoj dali i va ove dve leta i pol. —

Štrajk va Lavove.

Va glavnom grade Galicje va Lavove nastal je strahovit štrajk — kakov je pred nekoliko meseci bil va Trste. Počeli su sidari ki su zahtevali bolju plaću — od tada je nastal obći štrajk. Vojzka je morala pućat, puno je ranjenih i nekoliko ubijenih. Polozaj je jako težak.

Dopisnica uredništva.

Gg. dopisnike iz Zrenjina, Cresa, Mošćenica i drugima molimo i ovaj put, da se ustrepe do budućega broja.

Br. 1875.

Obć. glavarstvo Pazin.

Oglas natječaja.

U smislu zemaljkoga zdravstvenoga zakona od 18. marča 1874 otvara se ovim natječaj za mjesto prvoglećničkoga ljeknika u Pazinu.

Za ovo ljekničko mjesto ustanovljena je godišna plaća od 9000 K i putni pausal godišnji 400 K za polaziti jedanput na tjedan mjestu Lindar, Gračiče i Pican. Tu plaću i pausal vnić ču ljeknik iz obćinske blagrajne u mjesečnim anticipatnim obrocima.

Ljeknik ču biti dužan ljčiti besplatno siromašne obćinske bolesnike i kano zdravstveni referent voditi obćinsko zdravstveno uredovanje. Za pohode bolesnih siromaha izvan Pazina i za druga osobito obćinska poslanstva nadoknađivati ču mu obćina putne troškove.

Službena pogodba biti ču sklopljena za tri godine, a zatim ču ostajati valjana samo od godine do godine sve dotle, dok se jedna ili druga stranka neodreće tri mjeseca naprijed.

Molbe obložene diplomom sveobščeg ljekništva i svjedočbama dokazjućim poznavanje hrvatskoga (slovenskoga) eventualno talijanskoga jezika, stališ, austrijsko državljaništvo i drugim eventualnim dokaznicama, imaju biti podnešene podpisanoim do 10. jula 1902.

PAZIN, 2. juna 1902.

Obć. Glavar: dr. Kuralić.

Ljekarna D. Accurti na Rieci.

Corsia Deak, (tik kolodvora)

preporuča svojo medicinske specialitote:

Željezovito-Kina-Vino, vrlo ugodna okusa, izvrstno sredstvo proti slabokrvnosti, živčanim bolestim, lošoj probavi, te u rekonvalescentnem stanju ina svih bolestim.

Najfinije bakalarovo ulje čisto, te za željezom i jodljem, direktno uvez iz Bremena iz znamenite i svjetske tvornice: Lahusen. Ovo čuvano ulje rabi se na velikim uspjehom proti: mišici, skrofali, raktiki, plućnom kataru, kašlju i kožnom osiku.

Invadina Salsaparilje Kon-
čuraz, izvrstno sredstvo za čišćenje krvi osobito ina tajnih bolestim.

"Gallfugo", Jedino i najbolje sredstvo, kojim se sigurno dađu odstraniti kurja oka.

Zdravo kapljico, Nenadkriljeno sredstvo za svo želučane bolestim.

Najbolji se ljekovi dobiju

Ljekarni „al Redentore“ („k Spasitelju“)

na Riječi kraj velike crkve a osobito se traže, od samih trava usčinjeni te i najkorisniji za zdravlje čovjeka:

Kapi „Spasitelja“ najbolje su sredstvo za održati si zdravlje do visoke starosti njihovom redovitom uporabom; er liječe nevjest, odstranjuju drhtanje u aliama, ublažuju reumatizam, odišuju krv i okripeljaju želudac, koji je prosto javor mnogim bolestim. Izvrstno su za svaku vrstu ova čudotvorna kapi „Spasitelja“ proti svakoj želučanoj boli, tjeraju nadvajanje i vjetrove, odstranjuju šgaravien u grlu, katim gresnicu te grlu u trubu i crjevima. Redovito njihovom uporabom pridružuju redovitu probavu, a tim zapročaju mnoge bolestim. — Jedna bočica 50 novč.

Pojačane kapi za maternicu okripeljaju na pet kapi na komadiću cukru, maternicu, krijepe tjelo od slabije i mruže glave. Jedna bočica 25 novč; a maloprodajno sve do sada kapljice, što ih čene rabe za slabost i maternicu.

Bilinski sok proti kašlju. Nenadkriljivo i najsigurnije ljeci prehlada u prsima, kašalj, promuklost u grlu. Tko boluje na prsim bolestim neka rabi samo ovaj „bilinski sok“ te će ga pohvaliti njegovno, kao što svjedoci toliko stotina pohvala, koje su mi poslali upotrebljujući ga. Treba paziti na zaštitni znak „slika Spasitelja“, što se nalazi na svakoj bočici ovih ljekova; a dobije se jedino u Ljekarni podpisanog kamo molim i naručiti.

➔ Naruči li tko više bočica dobije popust!

HINKO BABIĆ,
Ljekarnik

Rijeka (Finno) kraj velike crkve.

Dr. L. Roheim

posjednik sanatorijuma,

specijalista za tajne bolestim, ordinira svaki dan od 10—12 pr. p. za gospođu, a od 2—5 p. p. za gospođu na Riječi, vicolo Germania br. 2, I. kat. Nad Ljekarnom D. Accurti.

Sjećajte se

Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru.

Svoj k svemu!

Vinko Grgurina Ivanov

Jušići br. 72

prodaje u svojem dućanu u Jušićih br. 72 svake vrsti robe kao jestvine, odijela muška i za djeću, svake vrsti rubaca, čarapa, i svake vrsti robe za kućnu potrebu; železnu robu, razne vrsti porcelana, Roman- i Portland-cement, sumpor i garantirano dobru modru galicu (vitriol). (1)

Sve uz najniže cijene!

Svoj k svemu!

Tiskara V. Tomičić i dr. u Opatiji preporuča slavnom obćinstvu svoje bogato skladište najfinijih i najmodernijih posjetnicah, omotah, i drugih tiskanica uz vrlo umjerene cijene.

Prvi zavod za pogrebe u Opatiji

preporuča se svime što se odnosi na uredjenje odra, mrtvačke sobe i pogreba te skladištem u kome će sl. obćinstvo naći veliki izbor

Mrtvačkih liesova (kasela) i križeva.

Cijene su koliko za priredbu pogreba, toliko i za liesove vrlo umjerene.

Odnosne prijave i naručbe prima

Fran Doberlet
Opatija. — Kuća Ertl.

Višekrat odlikovana Višekrat odlikovana.

Najstarija i najveća

Tvornica peći i zemljenih stvari

Augusta Dreise

u Ljubljani.

Bogato skladište zemljenih peći i štednika.

Peći u najnovijim bojama i oblicima, izvrstno izvedene prodaju se po najnižim cijenama od 14 kruna dalje.

Kod većih naručba do 20% popusta. — Cijentel šalju se na zahjov gratis i franko.

Poziv

Na izvanrednu glavnu skupštinu Posujilnice u Voloskom (reg. zadr. na ogr. jamćenje) koja će se obdržavati dne 14. junija. o. g. u 5 sati po podne u kući br. 28. u Voloskom sa sljedećim dnevnim redom:

- 1) Čitanje zapisnika posljednje glavne skupštine;
- 2) Zaključak o nakupu nekretnina u Voloskom;
- 3) Zaključak glede gradnje „Jarodnog doma“;
- 4) Stičajni predlozi i savjeti.

Volosko, dne 30. maja 1902.

Ravnateljstvo.

Rieka — Amerika

Medjunarodna putna poslovnica

L. Mašek i drug na Rieci

odprema putnike iz Rieke u Ameriku sa najbrzim parobrodima svakog petka i ponedjeljka.

Upute daje bezplatno i brzo

L. Mašek i drug

Via Riva ugao Via Lido.